

Opleiding	Academische bachelor en master Productdesign campus C-Mine Genk
KOPERA in jaar	2019 -2020
Versie /datum	1 / 26-10-2020

KOPERA

Een panel van externe en 'kritische vrienden' bezocht de opleiding op verschillende momenten om in dialoog bij de 9 LUCA-kwaliteitskenmerken de good practices en verbetermogelijkheden te detecteren. Voor een beschrijving van de kwaliteitsmethode KOPERA van LUCA School of Arts: <https://www.luca-arts.be/nl/onderwijskwaliteit>

Algemene waardering door het panel

De opleiding Productdesign van LUCA School of Arts heeft de afgelopen jaren een mooi traject afgelegd en de aanbevelingen van de visitatie en de hervisitatatie aangegrepen om de kwaliteit van het onderwijs in deze opleiding te verbeteren. De opleidingshoofden en staf hebben een grote verdienste in de coördinatie van dit verbetertraject en dit wordt ook erkend door alle betrokken actoren (docenten, studenten, werkveld, alumni) binnen deze opleiding.

De opleiding heeft een solide missie/visie uitgetekend die doorgesijpeld is naar alle actoren en een leidraad vormt bij het dagdagelijks handelen. De 4 thema's (Sustainable scenario's, Care for the future, The Power of making en Tangibility) vormen daarbij een goede ruggengraat voor de opleiding.

Het panel is van mening dat de opleiding eigenlijk te bescheiden is en dat de tijd rijp is om naar buiten te treden en de opleiding sterker in de markt te zetten, bijvoorbeeld door het duidelijk expliciteren van het profiel t.o.v. gelijkaardige opleidingen in het binnenland en Nederland.

Als eindoordeel kent het panel - op basis van de beslissingsboom op p.33 in het KOPERA LUCA Kwaliteitskader - het eindoordeel '**VOLDOENDE**' toe.

Belangrijkste realisaties van de opleiding

Kwaliteitskenmerk 1: Een geëxpliciteerd en duidelijk opleidingsprofiel

- In haar uitgeschreven profiel expliciteert de opleiding haar identiteit en toekomstbeeld, m.i.v. duidelijke inhoudelijke speerpunten. Het panel kon vaststellen dat de aspecten uit de missie, visie en kernwaarden daadwerkelijk een rode draad vormen bij de vormgeving en uitbouw van de opleiding.
- De vier designcontexten en uitdagingen waarbinnen de opleiding momenteel haar focus legt, nl. Sustainable scenario's (duurzaamheid), Care for the future (zorg en welzijn), The Power of making (ambacht en maakindustrie) en (Un-)Tangibility (de sensorische en ontastbare kant van design) vormen een duidelijk kader waarrond de hele opleiding is opgebouwd en dit kader is ook duidelijk gekend bij alle actoren. Voor geen enkele actor vormt dit kader een keurslijf.

Kwaliteitskenmerk 2: Goed omschreven leerresultaten en vormingsdoelen

- De opleiding beschikt over helder omschreven leerresultaten en vormingsdoelen. Gezien de expliciete aandacht die in deze opleiding gaat naar de ontwikkeling van de persoonlijke identiteit van student als ontwerper, is het ook goed dat de opleiding de vormingsdoelen heeft vervat in de opleidingscompetenties.

Kwaliteitskenmerk 3: Een samenhangend curriculum

- Het curriculum van de opleiding Productdesign kent een duidelijke lijn en opbouw en is duidelijk geënt op de LUCA-brede curriculumstructuur. Door de grondige curriculumhervormingen werd het opleidingsprofiel

en de rol van onderzoek binnen de opleiding scherpgesteld en werd gestreefd naar een goede mix van academische en professionele gerichtheid.

- De invulling van de ontwerpmodules is gelinkt aan de vier designcontexten en uitdagingen waarbinnen de opleiding momenteel haar focus legt (zie ook kwaliteitskenmerk 1). Deze themagestuurde invulling vormt een rode draad doorheen het curriculum en biedt een duidelijke houvast voor docenten en studenten. Het biedt studenten ook gaandeweg de mogelijkheid om zich toe te leggen op een voorkeursthema, o.a. via de stage en de masterproef.
- Er is de laatste jaren heel veel aandacht gegaan naar de uitbouw van onderzoeksgericht en - gebaseerd onderwijs binnen de opleiding. Zo is bijvoorbeeld de lijn van 'sustainable scenario's' ontstaan door de link met een doctoraat. Opdrachten voor studenten worden in die context ook duidelijk gevoed vanuit het onderzoek.
- De digitale component in het curriculum zal versterkt worden. Gegeven het feit dat de opleiding Interaction Design niet meer zal ingericht worden op campus C-mine en omwille van de beperkte budgettaire mogelijkheden, kiest de opleiding bewust voor de insteek van 'creative technology'. In dit verband worden samenwerkingsmogelijkheden bekeken met andere opleidingen binnen de campus (vb. de creatie van een overkoepelend vak rond technologie waar bekeken wordt hoe de kunstpraktijk zich verhoudt tot de digitale technologie) en met de T2 campus in Genk.

Kwaliteitskenmerk 4: Krachtige onderwijs-leeromgeving

- 'Identiteit en reflectie' zijn didactische accenten in de opleiding. Studenten geven aan dat de leeromgeving en de didactische aanpak van de docenten de zelfstandigheid en autonomie sterk aanmoedigen. Ze krijgen hierbij de kans om gaandeweg een eigen visie en artistieke identiteit te ontwikkelen en hierover permanent te reflecteren. Vooral de openheid van de opdrachten en de begeleiding hierbij biedt ruimte voor een sterke identiteitsontwikkeling.

Kwaliteitskenmerk 5: Grensverleggend en -doorbrekend onderwijs

- Het panel stelde vast dat de vier thema's, die de rode draad vormen doorheen de opleiding, het multi- en interdisciplinair werken faciliteren.
- De masterproeven tonen duidelijk aan dat het experimenteren met verschillende stijlen, technieken, media, beeldtalen, enz. sterk aangemoedigd wordt binnen deze opleiding.

Kwaliteitskenmerk 6: Een toets- en evaluatiebeleid afgestemd op het eigene van kunstonderwijs

- Het panel stelt vast dat er een duidelijk plan van aanpak (m.i.v. allerhande ondersteunende documenten) werd uitgewerkt om niet alleen op het niveau van de OPO's aan de kwaliteit van evalueren te werken, maar ook op het niveau van de opleiding.

Kwaliteitskenmerk 7: Adequate voorzieningen en intensieve begeleiding

- De studievoorzieningen (het studielandschap, de leslokalen, auditoria, het atelier, het magazijn, de materialen, de mediatheek) en de studietrajectbegeleiding bieden op deze campus heel wat mogelijkheden om het leertraject van de studenten zo goed mogelijk te ondersteunen.

Kwaliteitskenmerk 8: Inspirerende docenten

- De opleiding heeft relatief veel docenten met een kleine aanstelling en een soms geringe didactische scholing, maar slaagt er wel in om een maximale betrokkenheid te creëren bij de opleiding.
- De opleiding heeft de laatste jaren heel wat curriculumhervormingen doorgemaakt, maar de betrokken docenten tonen heel veel flexibiliteit en bereidheid om oplossingsgericht mee na te denken rond de verdere toekomst van de opleiding.
- De opleiding doet er ook alles aan om de docenten op een goede manier onderwijskundig te ondersteunen en waardeert de vakspecifieke en onderzoeksmatige inbreng van alle betrokkenen.

Kwaliteitskenmerk 9: Sterke kwaliteitscultuur

- De opleiding neemt verschillende initiatieven om ervoor te zorgen dat alle actoren betrokken worden bij de kwaliteitszorg van de opleiding. Het panel kon bijvoorbeeld vaststellen dat de opleiding een goed werkende participatieraad heeft. Op die manier worden studenten op een actieve manier betrokken bij de kwaliteitsverbetering van het onderwijs; de signalen worden ook meteen opgepikt door de opleidingsverantwoordelijken en er wordt - waar mogelijk - snel overgegaan tot actie.
- Er worden tal van instrumenten ontwikkeld en ingezet als hefboomen voor kwaliteitsontwikkeling, vb. curriculummappings (die de samenhang in het curriculum analyseren en bepaalde verbeterpunten blootleggen), evaluatiematrices, enz. Daarnaast wordt er expliciet gereflecteerd over de kwaliteit van het onderwijs en de kwaliteitszorg in een duidelijk uitgewerkt opleidingsbeleidsplan (opgebouwd volgens de 9 kwaliteitskenmerken), een jaarlijks actieplan en een meetplan.

Belangrijkste aandachtspunten van de opleiding

Kwaliteitskenmerk 1: Een geëxpliciteerd en duidelijk opleidingsprofiel

- De opleiding stelt dat ze 'kritisch geëngageerde vormgevers aan een wereld in verandering opleidt'. Voor abiturienten blijkt dit profiel niet altijd even duidelijk wanneer ze hun studiekeuze moeten maken. Studenten blijken het gaandeweg te ontdekken doorheen de opleiding en het werd ook duidelijk uit de gesprekken dat verschillende profielen van studenten door deze aanpak aangesproken worden en ook aan hun trekken komen. Het panel is daarom van oordeel dat de opleiding er belang bij heeft om het profiel (met nadruk op de sociaal-maatschappelijke focus maar ook het productgerichte denken) nog duidelijker te expliciteren, vooral in de communicatie naar abiturienten.
- In haar uitgeschreven profiel gaat de opleiding niet in op haar positie ten opzichte van gelijkaardige opleidingen in binnen- en buitenland. Tijdens de gesprekken bleek wel dat de opleiding zich weet te verhouden tot de binnenlandse opleidingen in Antwerpen en Kortrijk en de buitenlandse opleidingen in o.a. Nederland (vb. Eindhoven), Italië (vb. Milaan) en Duitsland. Het panel raadt aan om dit ook op te nemen in het uitgeschreven profiel en dit ook te gebruiken als basis om het eigen profiel nog sterker te communiceren naar de buitenwereld toe.

Kwaliteitskenmerk 3: Een samenhangend curriculum

- Nog niet alle thema's zijn even sterk uitgebouwd en gelinkt aan onderzoek. Het is aangewezen om hierop sterker in te zetten in de toekomst en bijvoorbeeld hiermee rekening te houden bij de onderzoeksprofielen van toekomstige aanwervingen.
- De visie van de opleiding spreekt over 'gelinkte theorie', maar het panel is van oordeel dat er nog meer linken kunnen gelegd worden tussen de wetenschappelijke en technologische theorievakken enerzijds en de praktijkvakken anderzijds.

Kwaliteitskenmerk 4: Krachtige onderwijs-leeromgeving

- Het panel stelt vast dat het leren werken in multidisciplinaire teams met professionals buiten het specifieke vakgebied maar wel nauw verbonden met ontwerpprocessen, vooralsnog ontbreekt als aanbod binnen de leeromgeving. Het panel vraagt om na te denken hoe men de leeromgeving opener en diverser kan maken om buiten het eigen terrein en het eigen kader te leren werken.

Kwaliteitskenmerk 5: Grensverleggend en -doorbrekend onderwijs

- Het panel merkt dat de opleiding blijvend zoekt naar pistes met het oog op internationalisering. Zo wil de opleiding verder verkennen of het Erasmus Mundus project (dat binnengehaald werd door Animatiefilm op de campus) mogelijkheden biedt om een voldoende groot vakkenpakket in het Engels aan te bieden. Blijvend zoeken naar alternatieve pistes op dit vlak is zeker aangewezen.
- Uitgaande mobiliteit van studenten (in het kader van uitwisselingsprogramma's of stages in het buitenland) wordt voornamelijk belemmerd door administratieve issues en complexe procedures. Dit is een issue dat ook bij de andere opleidingen van campus C-Mine speelt en het panel vraagt om te bekijken hoe deze administratieve belemmeringen kunnen weggewerkt worden, de communicatie kan verbeterd worden en studenten beter begeleid kunnen worden bij deze vormen van uitgaande mobiliteit.
- Het panel suggereert dat er sterker kan worden ingezet op de recrutering van studenten vanuit Nederland.
- In het kader van de internationalisering vraagt het panel ook om de mogelijkheden van Internationalisation@Home verder te verkennen.

Kwaliteitskenmerk 7: Adequate voorzieningen en intensieve begeleiding

- Er bestaat een masterplan voor de verdere uitbouw van Campus C-mine en de opleiding is vragende partij om binnen de budgettaire mogelijkheden de infrastructuur voor zoveel mogelijk studenten open te stellen (op dit moment is de werkplaats bijvoorbeeld enkel toegankelijk voor de studenten productdesign en de filmstudio's voor de studenten film). Het panel is van oordeel dat dit inderdaad een meerwaarde kan betekenen voor de studenten op Campus C-mine.
- Studenten geven ook aan dat de toegang tot het atelier laagdrempeliger zou mogen zijn. Het moet mogelijk zijn om te kunnen experimenteren in een veilige omgeving.
- Het panel vraagt om het communicatiebeleid naar studenten toe onder de loep te nemen en eenduidige afspraken te maken.

Kwaliteitskenmerk 8: Inspirerende docenten

- De huidige thema's (nl. Sustainable scenario's, Care for the future, The Power of making en (Un-)Tangibility) zijn opgebouwd rond de expertise van huidige docenten. Dit is een sterk punt voor de opleiding, maar mogelijks op langere termijn ook een aandachtspunt.

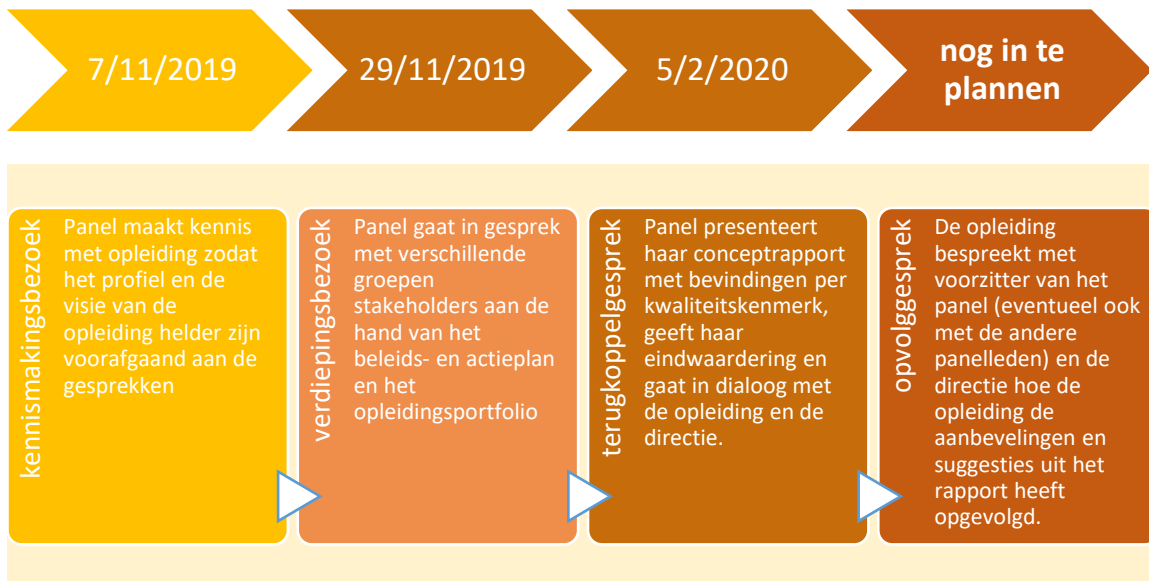
Kwaliteitskenmerk 6: Een toets- en evaluatiebeleid afgestemd op het eigene van kunstonderwijs

- De evaluatiecriteria (en alle bijhorende ontwikkelde documenten) zijn nog niet bij iedereen even goed gekend of niet altijd even duidelijk zijn voor iedereen. Ook de evaluatiefiches worden niet bij elke opdracht gebruikt of standaard aan de student ter beschikking gesteld.
- Men tracht de evaluatie zo objectief mogelijk aan te pakken door eenzelfde werkstuk steeds te laten bekijken door verschillende beoordelaars, maar er zijn volgens het panel verdere stappen en richtlijnen nodig om de beoordeling te vertalen naar een numerieke waardenschaal. Het panel erkent de complexiteit van het beoordelen in het kunstonderwijs gegeven het belang van de creatieve component, het beoordelen van 'het verloop van het proces' en 'hoe een student weet te inspireren', enz., maar vraagt om de aanpak van transparante en valide evaluaties verder onder de loop te nemen en te streven naar:
 - o een meer consequent gebruik van de evaluatiefiches
 - o een meer gekalibreerd systeem
 - o een update van het evaluatiedocument van de masterproeven
 - o een ander systeem van weging van verschillende deelcomponenten in een evaluatie.

Hoe volgt de opleiding op?

Ter voorbereiding op het opvolggelbesprek bezorgde de opleidingen een actieplan met de opvolging van de aanbevelingen aan het panel en de directie. Dit actieplan werd tijdens het opvolggelbesprek besproken.

Verloop KOPERA-proces:

Panelleden

naam	Expertise
Katrien Van Valckenborgh Voorzitter Onderwijsdeskundige	Katrien Van Valckenborgh is als onderwijskundige verbonden aan de faculteit Economie & Bedrijfs- wetenschappen van de KU Leuven. Ze is hoofd domein onderwijs & studenten. Katrien is in het verleden als centrale onderwijsdeskundige een aantal jaren aan W&K (2004-2007) verbonden geweest en is dus vertrouwd met kunstopleidingen.
Evelien Bracke Werkveld- vertegenwoordiger	Evelien Bracke is a curator and project coordinator. She holds an MA in Art History from Ghent University. From 2010 - 2016 she has worked for Z33, house for contemporary art, Hasselt, where she curated and coordinated several exhibitions, amongst others MANUFACTUUR 3.0 (2016-2017), Atelier à Habiter (2013-2014), The Wilde Things. The so contemporary jewellery collection of Mrs. Wilde (2013-2014), All the Knives (Any printed story on request) (2012) and Mind the System, Find the Gap (2012). She was involved in different research projects at Sint Lucas University College of Art and Design Antwerp, worked at Fifty One Fine Art Photography in Antwerp and at Design Academy Eindhoven (Master Social Design). From February 2018 onwards she is working for Design museum Gent.
Arno Van Baelen Oud-student	Arno Van Baelen is in 2016 afgestudeerd aan de opleiding Productdesign. Hij is ontwerper bij TEN Group. Arno werkt als consultant designer binnen de business unit Elva, dat zijn klanten tijdelijke extra resources en knowhow op het vlak van Design, Engineering en Management levert.
Kurt Vanbelleghem Vakdeskundige	Kurt Vanbelleghem is hoofd van de Masters Sint Lucas Antwerpen. Daarnaast is hij curator en uitgever binnen het domein van de hedendaagse kunst en het hedendaagse design. Hij focust zich voornamelijk op het tot stand brengen van een synergie tussen beide disciplines waarbij de relevantie voor de maatschappij centraal staat.
Patricia Poelmans Procesbegeleider	Medewerker dienst Onderwijs & kwaliteit LUCA

Meer info?

Voor meer info over de inhoud van de opleiding:

<https://www.luca-arts.be/nl/productdesign-campus-genk-c-mine>

Voor het volledige rapport van het panel:

Contacteer hellen.vanberlo@luca-arts.be

Voor gedetailleerde info over alle opleidingsonderdelen:

http://onderwijsaanbod.luca-arts.be/opleidingen/n/CQ_53200092.htm

http://onderwijsaanbod.luca-arts.be/opleidingen/n/CQ_53201924.htm

Voor cijfers over studierendement, hoe lang studenten erover doen om hun diploma te behalen, ...:

<https://data-onderwijs.vlaanderen.be/opleiding-in-cijfers/>